

PROGRAM NAUCZANIA

Szkolenie: „**Opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej**”
Projekt: „Aktywna integracja sposobem na zmianę drogi zawodowej”

Lp.	Tematyka	Ilość godzin	Godzin teoretycznych	Godzin praktycznych
1.	Akty prawne	6	6	
2.	Proces starzenia się organizmu człowieka - fizjologia czy choroba	6	6	
3.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	12	4	8
4.	Pielęgnacja osób starszych i przewlekle chorych	12	6	6
5.	Postępowanie w wybranych problemach zdrowotnych	12	12	
6.	Podstawowe zagadnienia higieny osobistej	12	6	6
7.	Podstawy terapii zajęciowej i fizjoterapii	6	3	3
8.	Organizacja opieki nad osobą starszą i przewlekle chorą	12	12	
9.	Organizacja czasu wolnego osób starszych	6	6	
10.	Żywnienie osób starszych	6	6	
11.	Podstawowe wiadomości o lekach	6	6	
12.	Obserwacja pacjenta i pomiar podstawowych parametrów życiowych	6		6
13.	Sposoby komunikowania i bariery komunikacyjne	12	8	4
14.	Zasady nawiązywania właściwych relacji z podopiecznym i jego rodziną	6	6	
łącznie		120	87	33

Wymagania wstępne dla słuchaczy określające szczególne uwarunkowania związane z kształceniem w danym zawodzie:

Kurs adresowany jest do osób bezrobotnych chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe.

Cele kształcenia i sposób ich osiągnięcia (uwzględniając możliwość indywidualnej pracy słuchaczy kursu w zależności od ich potrzeb i możliwości):

1. Umiejętność rozpoznania zmian organizmu oznaczających starość
2. Poznanie zmian chorobowych w poszczególnych układach
3. Znajomość zadań i roli opiekuna osób starszych, chorych i niepełnosprawnych
4. Znajomość pojęć związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy
5. Znajomość organizacji opieki nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi w Polsce
6. Umiejętność rozróżniania procesów psychicznych człowieka
7. Poznanie różnych postaw i reakcji społecznych wobec starości i niepełnosprawności
8. Znajomość i przestrzeganie zasad w kontaktach z osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi

9. Umiejętność określania zasad opracowywania planu pomocy, wsparcia i opieki nad osobą starszą, chorą i niepełnosprawną
10. Na podstawie objawów z poszczególnych układów zna zaburzenia zdrowia występujące u osoby starszej, chorej i niepełnosprawnej
11. Umiejętność udzielenia pierwszej pomocy osobie starszej, chorej i niepełnosprawnej

Metody kształcenia:

1. Wykład
2. Warsztaty
3. Dyskusja
4. Ćwiczenia

Środki i materiały dydaktyczne:

1. Komputer
2. Projektor
3. Tablica multimedialna
4. Materiały dydaktyczne (ulotki, foldery, piktogramy)
5. Fantom
6. Plakaty
7. Plansze
8. Sprzęt i środki do pielęgnacji

Wykaz literatury:

1. Fizjologia starzenia się. Profilaktyka, rehabilitacja.
2. Geriatria, Hager K.; Krause O.
3. Opiekun osoby starszej. Podręcznik do nauki zawodu
4. Zofia Szweda-Lewandowska "Opieka nad osobami starszymi. Wspierający i wspierani".
5. Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niesamodzielnymi.
6. Podręcznik dla opiekunów medycznych, D. Talarska, K. Wieczorowska-Tobis, E. Szałkiewicz

Treści nauczania przedmiotu:

1. Ustawa o pomocy społecznej, ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, Konstytucja RP.
2. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach i zachorowaniach: postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia - resuscytacja oddechowo krążeniowa (techniki), omdlenia, oparzenia, odmrożenia, atak padaczki, krwawienia, opatrywanie ran.
3. Piramida żywieniowa. Zasady żywienia osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Żywnienie w poszczególnych jednostkach chorobowych. Prawidłowe przygotowanie posiłków, zgodne z zaleceniami lekarskimi. Karmienie podopiecznego leżącego. Żywnienie dojelitowe zasady. Żywnienie pozajelitowe - zasady i pielęgnacja.

4. Starość - choroba czy fizjologia? Etapy starości. Proces starzenia się organizmu. Objawy starości - fizyczne i psychiczne. Choroby wieku podeszłego. Zmiany w układzie krążenia. Zmiany w układzie pokarmowym. Zmiany w układzie nerwowym. Zmiany w układzie rozrodczym.
5. Rola i zadania opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych. Sylwetka zawodowa opiekuna. Obserwacja podopiecznego (zapisy w dokumentacji). Teoretyczna i praktyczna organizacja całodziennej opieki nad osobą zależną.
6. Wykonywanie podstawowych czynności związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa domowego podopiecznego. Pomoc opiekuna w realizacji zaleceń lekarza, rehabilitanta, fizjoterapeuty. Pomoc opiekuna w nawiązywaniu kontaktów podopiecznego z otoczeniem.
7. Komunikacja werbalna. Komunikacja niewerbalna. Rola i zadania opiekuna w prawidłowym komunikowaniu się. Sposoby komunikowania się. Przestrzeganie zasad współżycia społecznego (niwelowanie konfliktów). Budowanie zaufania - opiekun - podopieczny.
8. Rozpoznawanie barier komunikacyjnych. Konflikt i jego rodzaje. Metody rozwiązywania konfliktów: negocjacje, mediacje. Trenowanie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów.
9. Środki do mycia i pielęgnacji całego ciała, produkty higieny osobistej i ich zastosowanie. Sprzęt pomocniczy do wykonywania toalety.
10. Toaleta całego ciała osoby starszej oraz osoby starszej długotrwale unieruchomionej. Toaleta poranna i wieczorna osoby starszej. Pomoc osobie starszej przy wykonywaniu toalety.
11. Odparzenia. Pielęgnacja w odparzeniach różnych części ciała. Pomiar parametrów życiowych. Prawidłowe rozpoznawanie potrzeb. Pomoc opiekuna w zachowaniu samodzielności podopiecznego we wszystkich aspektach. Techniki prawidłowego przemieszczania osób chorych i niepełnosprawnych.
12. Pielęgnacja osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Anatomia i fizjologia układu ruchu. Choroby wieku podeszłego: nadciśnienie, cukrzyca, choroby neurologiczne. Zapobieganie powikłaniom i następstwom chorób przewlekłych takich jak: odleżyny, niedożywienie, przykurcze, hiperglikemia, hipoglikemia.
13. Odleżyny - mechanizm ich powstawania, stopnie, objawy. Postępowanie w I i II stopniu odleżyn, a także w kolejnych stopniach. Opatrunki specjalistyczne - rodzaje i zastosowanie opatrunków specjalistycznych w poszczególnych stopniach odleżyn. Sprzęt przeciwoodleżynowy. Zastosowanie różnych rodzajów materacy przeciwoodleżynowych. Zastosowanie innych udogodnień u osób starszych, chorych

i niepełnosprawnych. Profilaktyka odleżyn oraz skutków długotrwałego unieruchomienia.

14. Skale oceny niepełnosprawności. Skala Barthel. Całościowa Ocena Geriatryczna. Skala oceny podstawowych czynności w życiu codziennym skala Katza.
15. Osteoporoza - choroba układu ruchu - objawy i rozpoznanie, leczenie ,rehabilitacja, fizjoterapia, a także profilaktyka. Postępowanie w przypadku cukrzycy, nadciśnienia, udaru mózgu.
16. Problemy psychiczne osób starszych i niesamodzielnych: otępienie starcze, depresja, choroba Alzheimera. Postępowanie z podopiecznym z problemami psychicznymi.
17. Istotne aspekty rehabilitacji i fizjoterapii. Ćwiczenia rehabilitacyjne dla różnych jednostek chorobowych.
18. Organizacja czasu wolnego osobom starszym. Praca opiekuna z osobami starszymi w ich czasie wolnym.
19. Rola opiekuna w prawidłowym przyjmowaniu leków przez podopiecznego.
20. Zasady komunikacji, umiejętność przekazywania trudnych informacji, oczekiwania ze strony rodziny pacjenta.
21. Obserwacja pacjenta i pomiar podstawowych parametrów życiowych pacjenta takich jak: temperatura, ciśnienie, tętno, poziom glikemii we krwi.

Efekty kształcenia:

Wymienienie kompetencji opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych i zaplanowanie opieki zgodnie z kompetencjami.

Umiejętność praktycznego zorganizowania całodziennej opieki nad osobą zależną.

Planowanie wraz z podopiecznym podstawowych czynności związanych z funkcjonowaniem gospodarstwa domowego.

Omówienie podstawowych czynności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy podopiecznemu w sytuacji zagrożenia życia lub czasowej niedyspozycji.

Wymienienie podstaw terapii niezbędnych do funkcjonowania podopiecznego i zastosować je w codziennej w opiece.

Opisanie podstaw rehabilitacji niezbędnych do funkcjonowania podopiecznego i zastosowanie ich w codziennej opiece.

Wymienienie podstaw aktywizacji niezbędnych do funkcjonowania podopiecznego i zastosowanie ich w codziennej opiece.

Zapobieganie powikłaniom i następstwom chorób przewlekłych.

Zastosowanie w codziennej opiece podstaw żywienia.

Umiejętność prawidłowego nadzorowania przyjmowania leków przez podopiecznego.

Weryfikacja efektów:

Zaliczenie, czyli sprawdzenie czy uczestnicy kursu osiągnęli zaplanowane efekty kształcenia na podstawie przedstawionej propozycji programu.

Sposób i forma zaliczenia:

Egzamin pisemny i ustny

Ewaluacja: podsumowująca

Cel: Określić efektywność programu kursu i sposobu jego realizacji w stosunku do zakładanych celów szkolenia i efektów szkolenia.

Metoda badań: Ankieta ewaluacyjna